

**ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΓΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΣΕΩΝ
ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΚΑΙ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΗΨΙΑ
ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ**

**ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΟΛΗ
ΣΧΟΛΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΡΙΑ ΠΕ, MSc**

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

Γενικό μέρος

Κεφ.1 Η διαδρομή της επιληψίας στο χρόνο

Κεφ.2 Οι ψυχοκοινωνικές επιπτώσεις της νόσου

Κεφ.3 Η ποιότητα ζωής των ατόμων με επιληψία

Κεφ.4 Μέτρηση γνώσεων και στάσεων για την επιληψία

Ειδικό μέρος

Κεφ.5 Μεθοδολογία της έρευνας

Κεφ.6 Παρουσίαση των αποτελεσμάτων των νοσηλευτών

Κεφ.7 Παρουσίαση των αποτελεσμάτων των εκπαιδευτικών

Κεφ.8 Συζήτηση

Κεφ.9 Συμπεράσματα - προτάσεις

Η διαδρομή της επιληψίας στο χρόνο

Η επιληψία είναι ίσως η μόνη νόσος που μας απασχόλησε τόσο έντονα από τη δημιουργία του ανθρώπινου πολιτισμού.

Έχει αποτελέσει ποικιλόμορφο θέμα καλλιτεχνικής αποκάλυψης στη λογοτεχνία, τη ζωγραφική, τη γλυπτική και τις γραφικές τέχνες.

Στις σύγχρονες θεραπευτικές επιλογές περιλαμβάνονται :
τα αντιεπιληπτικά φάρμακα, οι χειρουργικές τεχνικές, η θεραπεία με τη διέγερση του πνευμονογαστρικού νεύρου, η κετονική δίαιτα και πειραματικές τεχνικές π.χ. διέγερση εγκεφάλου, η γονιδιακή θεραπεία, η παραγωγή εμβολίων, η μεταμόσχευση βλαστοκυττάρων κ.α.

Οι ψυχοκοινωνικές επιπτώσεις της νόσου (I)

Η ιστορία της επιληψίας χαρακτηρίζεται από **4 χιλιετίες** κοινωνικού στιγματισμού και **σκληρών διακρίσεων** οι οποίες προκαλούν στους πάσχοντες περισσότερο φόβο, πόνο και θλίψη από ότι η ίδια η ασθένεια από τη φύση της.

Οι ασυνήθιστες εκδηλώσεις μιας κρίσης, η παροδική απώλεια ελέγχου, ο φόβος και η άγνοια, δημιουργούν τις βαθιά εδραιωμένες προκαταλήψεις.

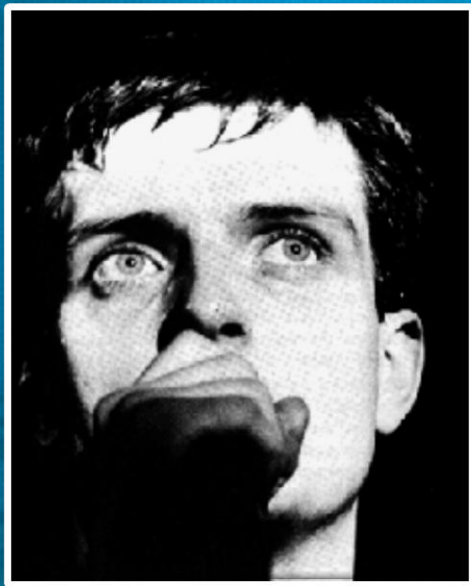
Το κοινωνικό προφίλ των ατόμων με επιληψία επιβαρύνουν οι αντιλήψεις περί κληρονομικότητας και συσχέτισης με ψυχικά νοσήματα.

Οι επιπτώσεις της επιληψίας είναι δυσανάλογες για τους πάσχοντες και την οικογένειά τους, ειδικά όσον αφορά ευπαθείς ομάδες πληθυσμών και μειονότητες.

Οι ψυχοκοινωνικές επιπτώσεις της νόσου (II)

Ο τρόπος που το στίγμα επιδρά στη ζωή των ατόμων με επιληψία και οι μηχανισμοί άμυνας που θα αναπτύξουν επηρεάζονται από:

- τη στάση που έχουν τα ίδια τα άτομα για τη νόσο
- τις γνώσεις που έχουν για την ασθένεια
- τη συχνότητα των κρίσεων
- τις παρενέργειες της φαρμακευτικής αγωγής
- το οικογενειακό και σχολικό περιβάλλον και
- την κοινωνία.

Οι περισσότεροι έφηβοι δε νιώθουν στιγματισμένοι επειδή συνήθως δεν αποκαλύπτουν το μυστικό τους.

Ποικίλες στρατηγικές αντιμετώπισης μπορούν να εφαρμοστούν σε διαφορετικά επίπεδα (προσωπικό, διαπροσωπικό, επίπεδο κοινότητας και θεσμικό).

Η ποιότητα ζωής των ατόμων με επιληψία (I)

Η ποιότητα ζωής έχει πολυδιάστατο χαρακτήρα οι συνιστώσες της οποίας άπτονται της φυσικής, ψυχολογικής, κοινωνικής και γενικής κατάστασης της υγείας ενός ατόμου.

Η ποιότητα ζωής των ατόμων με επιληψία (II)

Η επιληψία αποδιοργανώνει τον τρόπο ζωής και τα ενδιαφέροντα του ατόμου με μια σειρά περιορισμών που επιβάλλει και ασκεί πιέσεις στην οικογένεια και ολόκληρη την κοινωνία.

Τα παιδιά με επιληψία εμφανίζουν αυξημένα ποσοστά ψυχοπαθολογίας σε σχέση με υγιή ή με παιδιά που έχουν άλλα χρόνια νοσήματα.

Η διάσπαση της προσοχής και τα προβλήματα μνήμης σε συνδυασμό με το μειωμένο ρυθμό μάθησης οδηγούν σε χαμηλότερη σχολική επίδοση.

Όταν η αυτοπεποίθηση, η αυτονομία και οι κοινωνικές δεξιότητες του ατόμου περιορίζονται λιγοστεύουν οι προοπτικές για επαγγελματική αποκατάσταση, οικονομική ανέλιξη, προσωπική ευημερία και ευτυχία.

Διαμορφώνοντας καλύτερη ποιότητα ζωής

- ❑ Ενημέρωση
- ❑ Συνοχή και αρμονία στην οικογένεια
- ❑ Επιστήμονες υγείας
- ❑ Υπηρεσίες με συμβουλευτικό χαρακτήρα
- ❑ Προγράμματα για την αυτοδιαχείριση της νόσου από το παιδί
- ❑ Εναλλακτικές μορφές ιατρικής

Μέτρηση γνώσεων και στάσεων για την επιληψία (I)

Γενικός πληθυσμός

- Στις Αφρικανικές χώρες αλλά και σε χώρες όπως είναι: η Τουρκία, η Ουγγαρία, η Τσεχία, η Ινδία, η Κίνα, η Ιορδανία και το Λάος επικρατούν αρνητικές αντιλήψεις.
- Θετική είναι η στάση απέναντι στα άτομα με επιληψία σε χώρες όπως η Κροατία, η Νέα Ζηλανδία και η Αγγλία.

Οικογένεια

- Οι γονείς έχουν την τάση να μην αποδέχονται το βαθμό που η επιληψία επηρεάζει τον ψυχικό και συναισθηματικό κόσμο του παιδιού.
- Συνήθως οι μητέρες είναι περισσότερο ενημερωμένες.
- Οι γονείς των παιδιών με επιληψία επιθυμούν τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Μέτρηση γνώσεων και στάσεων για την επιληψία (II)

Επιστημονική κοινότητα

- Υπογραμμίζεται η ανάγκη για αναβάθμιση των προγραμμάτων σπουδών για την υγεία.
- Επιβεβαιώνεται η ανάγκη για συνεχιζόμενη επιμόρφωση των επαγγελματιών υγείας.

Σχολική κοινότητα

- Τα παιδιά από μικρή ηλικία κάνουν αρνητικούς συσχετισμούς για τη νόσο.
- Οι μαθητές επιθυμούν να διδάσκονται μαθήματα αγωγής υγείας από ειδικούς.
- Υπάρχουν αρκετά περιθώρια βελτίωσης των γνώσεων και στάσεων των εκπαιδευτικών.

ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Μεθοδολογία της έρευνας

Σκοπός

Η συσχέτιση των γνώσεων και στάσεων των σχολικών νοσηλευτών και εκπαιδευτικών για την επιληψία με τον ενδεχόμενο κίνδυνο ατυχημάτων.

- Να διαπιστωθεί αν υπήρχαν διαφορές ως προς τις γνώσεις και στάσεις των Νοσηλευτών σύμφωνα με τον τύπο σχολικής μονάδας και την εκπαίδευσή τους.
- Να διερευνηθεί εάν υπήρχαν διαφορές σε επίπεδο γνώσεων και στάσεων μεταξύ των Εκπαιδευτικών, ανάλογα με τον τύπο σχολικής μονάδας.
- Να εξακριβωθεί η αντίληψη που υπάρχει για την: ποιότητα ζωής του μαθητή με επιληψία τη συνεχιζόμενη εκπαίδευση και τη χρησιμότητα του Σχολικού Νοσηλευτή.

Επιμέρους στόχοι

Το δείγμα της μελέτης

Νοσηλευτές

306

Εκπαιδευτικοί

1.404

Δημόσια Εκπαίδευση

Σχολικοί Νοσηλευτές (Ε.Α.)

(Νοσηλευτές, Επισκέπτες Υγείας, Βρεφονηπιοκόμοι)

**Εκπαιδευτικοί όλων
των ειδικοτήτων**

Καθηγητές ΕΠΑΛ

(Νοσηλευτές, Γιατροί)

Το δείγμα της μελέτης προήλθε από το σύνολο της Ειδικής Αγωγής (226) και των ΕΠΑΛ με τομέα υγείας και πρόνοιας (94) της χώρας μας. Συμμετείχαν και Δημοτικά Σχολεία κλασικής παιδείας (66).

Το ερωτηματολόγιο των νοσηλευτών

- Δημογραφικά χαρακτηριστικά (7)
- Γνώσεις και στάσεις γύρω από το ζήτημα της επιληψίας (36)
- Ποιότητα ζωής μαθητών με επιληψία (5)
- Συνεχιζόμενη εκπαίδευση (3)

Το ερωτηματολόγιο των εκπαιδευτικών

- Δημογραφικά χαρακτηριστικά (6)
- Γνώσεις και στάσεις γύρω από το ζήτημα της επιληψίας (29)
- Ποιότητα ζωής μαθητών με επιληψία (6)
- Συνεχιζόμενη εκπαίδευση (6)

Συλλογή των δεδομένων

- ☞ Διασφάλιση άδειας εκπόνησης της έρευνας από:
 - τη Διεύθυνση Ειδικής Αγωγής του ΥΠΕΠΘ
 - τη Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του ΥΠΕΠΘ
 - τη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του ΥΠΕΠΘ
 - και το Τμήμα Ερευνών και Τεκμηρίωσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
- ☞ Η συμμετοχή στη μελέτη ήταν εθελοντική και δεν παρεμπόδιζε τη διεξαγωγή των μαθημάτων.
- ☞ Η διανομή και συγκέντρωση των ερωτηματολογίων ήταν ευθύνη της ερευνήτριας.
- ☞ Πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε Δημοτικά Σχολεία για την αύξηση της συμμετοχής τους.

Στατιστική επεξεργασία

- ✍ Στατιστικό πρόγραμμα SPSS for Windows, έκδοση 13
- ✍ Pearsons χ^2 test και Fisher's exact test
- ✍ Mann-Whitney
- ✍ Πολυμεταβλητή ανάλυση λογαριθμιστικής παλινδρόμησης
- ✍ Το επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας που τέθηκε ήταν το $p \leq 0,05$

Αποτελέσματα Νοσηλευτών

Δημογραφικά Δεδομένα		N	%
Φύλο	Άνδρες	49	16,6
	Γυναίκες	247	83,4
Ηλικία	≤30	24	8,1
	31-40	125	42,2
	41-50	133	44,9
	51-60	13	4,4
	>60	1	0,3
Εκπαίδευση	ΠΕ	89	30,1
	ΤΕ	207	69,9
Άλλες σπουδές ή εξειδικεύσεις	Ναι	112	37,8
Μάστερ	Ναι	29	9,8
Διδακτορικό	Ναι	3	1,0
Τύπος σχολικής μονάδας	Κλασική παιδεία	256	86,4
	ΣΜΕΑ	40	13,6

- ❑ Το 31,1% των νοσηλευτών απάντησε σωστά στην ερώτηση για τη συχνότητα της επιληψίας.
- ❑ Το 26% των ερωτηθέντων προσδιόρισε όλους τους παράγοντες που μπορεί να ευνοούν την εμφάνιση κρίσεων.
- ❑ Το 15% των νοσηλευτών αναγνώρισε όλες τις πιθανές εκδηλώσεις μιας επιληπτικής κρίσης.
- ❑ Το 29,1% γνωρίζει ότι το Status Epilepticus μπορεί να οδηγήσει σε θάνατο και το 35,5% σε μη αναστρέψιμες βλάβες του Ν.Σ.
- ❑ Το 14,5% γνώριζε ότι η αντιεπιληπτική φαρμακευτική αγωγή μπορεί να ευθύνεται για δυσπλασίες νεογνών.
- ❑ Εφόσον ένα παιδί είχε σπασμούς >10min το 39,9% θα χορηγούσε διαζεπάμη από το ορθό και το 55,1% θα το μετέφερε στο νοσοκομείο.

Οι γνώσεις των νοσηλευτών σε σχέση με τις επιληπτικές κρίσεις	Σωστό	Λάθος	Δεν γνωρίζω	Σωστή απάντηση
	N(%)	N(%)	N(%)	N(%)
Όσο νωρίτερα αντιμετωπίζονται οι σπασμοί τόσο καλύτερα ελέγχονται.	260 (87,8)	17 (5,7)	19 (6,4)	260 (87,8)
Η επιληψία σχετίζεται με ψυχικές παθήσεις και νοητική στέρηση.	37 (12,5)	225 (76)	34 (11,5)	225 (76)
Ενδεχόμενο διακοπής της φαρμακευτικής αγωγής υπάρχει εφόσον ο πάσχων παραμείνει ελεύθερος κρίσεων για ένα χρόνο.	40 (13,5)	211 (71,3)	45 (15,2)	211 (71,3)
Κατά τη διάρκεια των κρίσεων τοποθετούμε ένα στοματοφαρυγγικό αεραγωγό για να αποφύγουμε την αναστροφή στην γλώσσα.	188 (63,5)	90 (30,4)	18 (6,1)	90 (30,4)
Τις κρίσεις αφαίρεσης μπορεί να ακολουθήσει ένα μεγάλο επεισόδιο σπασμών.	132 (44,6)	93 (31,4)	71 (24)	132 (44,6)
Τα ατυχήματα που προκαλούνται στο επιληπτικό παιδί μπορεί να οφείλονται σε παρενέργειες της αντιεπιληπτικής αγωγής.	66 (22,3)	173 (58,4)	57 (19,3)	66 (22,3)

Στις ερωτήσεις:

- ✎ Έχουν συμβεί ατυχήματα από επιληψία στο σχολείο σας;
Το 48,5% των νοσηλευτών απάντησε θετικά.
- ✎ Μεριμνάτε για την πρόληψη ατυχημάτων των επιληπτικών μαθητών;
Το 53% απάντησε θετικά.
- ✎ Θα διαφωνούσατε εάν κάποιο συγγενικό σας πρόσωπο επιθυμούσε να παντρευτεί άτομο με επιληψία;
Το **26,4%** απάντησε θετικά.
- ✎ Ο μαθητής με επιληψία παρουσιάζει προβλήματα συμπεριφοράς;
Το 62,2% απάντησε σωστά.
- ✎ Οι επιληπτικοί μαθητές συμμετέχουν πάντα στις σχολ. δραστηριότητες;
Σε ποσοστό **79,3%** οι μαθητές συμμετέχουν συχνά ή σχεδόν πάντα.
- ✎ Πιστεύεται ότι μπορεί να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής του παιδιού με Ε;
Το 83,1% απάντησε θετικά.
- ✎ Πιστεύετε ότι έχετε κενά γνώσεων; Θεωρείτε αναγκαία την επιμόρφωση;
Το 79,3% έχει κενά γνώσης και το 99,3% επιθυμεί να επιμορφωθεί.

Συσχέτιση των δεδομένων των νοσηλευτών για τα ατυχήματα ανάλογα με τον τύπο σχολείου που εργάζονται.

		Τύπος σχολικής μονάδας				P x² test
		Κλασική παιδεία		ΣΜΕΑ		
		N	%	N	%	
Έχουν συμβεί ατυχήματα από επιληψία στο σχολείο σας όσο καιρό εργάζεσθε	Όχι	125	49,4	26	65,0	0,067
	Ναι	128	50,6	14	35,0	
Αριθμός ατυχημάτων ανά σχολικό έτος, Διάμεσος (Ενδ. εύρος)		1 (1 , 1)		3 (2 , 5)		<0,001**
Στο σχολείο που εργάζεσθε μεριμνάτε για την πρόληψη ατυχημάτων των επιληπτικών παιδιών	Όχι	136	53,5	1	2,5	<0,001
	Ναι	118	46,5	39	97,5	
Εάν ναι, προσδιορίστε με ποιους τρόπους:						
Επίβλεψη του επιληπτικού παιδιού	Όχι	23	19,5	3	7,7	0,086
	Ναι	95	80,5	36	92,3	
Δημιουργία ασφαλούς περιβάλλοντος	Όχι	73	61,9	17	43,6	0,045
	Ναι	45	38,1	22	56,4	
Μαθήματα πρώτων βοηθειών σε εκπαιδευτικούς	Όχι	53	44,9	26	66,7	0,019
	Ναι	65	55,1	13	33,3	
Άλλο	Όχι	106	89,8	36	92,3	0,764*
*Fisher's exact test **Mann-Whitney test	Ναι	12	10,2	3	7,7	

*Fisher's exact test

**Mann-Whitney test

Συσχέτιση της βαθμολογίας γνώσεων των νοσηλευτών με την ύπαρξη ατυχημάτων από επιληψία στο σχολείο και τη μέριμνα για την πρόληψη των ατυχημάτων.

		Βαθμολογία γνώσης		P
		Διάμεσος	Ενδ. εύρος	Mann-Whitney
Έχουν συμβεί ατυχήματα από επιληψία στο σχολείο σας όσο καιρό εργάζεσθε	Όχι	17	15 , 20	<0,001
	Ναι	18,5	16 , 21	
Στο σχολείο που εργάζεσθε μεριμνάτε για την πρόληψη ατυχημάτων των επιληπτικών παιδιών	Όχι	16	15 , 18	<0,001
	Ναι	19	16 , 21	

Συσχέτιση της μέριμνας του σχολείου που εργάζονται οι συμμετέχοντες με την ύπαρξη ατυχημάτων εξαιτίας της επιληψίας και με τον ετήσιο αριθμό ατυχημάτων.

		Στο σχολείο που εργάζεσθε μεριμνάτε για την πρόληψη ατυχημάτων των επιληπτικών παιδιών				P x² test
		Όχι		Ναι		
		N	%	N	%	
Έχουν συμβεί ατυχήματα από επιληψία όσο καιρό εργάζεσθε	Όχι	91	66,9	60	38,2	<0,001
	Ναι	45	33,1	97	61,8	
Αριθμός ατυχημάτων ανά σχολικό έτος, Διάμεσος (Ενδ. εύρος)		1 (0,5 , 1)		1 (1 ,1)		0,010*

*Mann-Whitney test

Συσχέτιση του επαγγέλματος των συμμετεχόντων με τη στάση τους απέναντι στα παιδιά με επιληψία.

		Επάγγελμα				P Pearson's x ² test
		Ιατροί		Νοσηλευτές		
		N	%	N	%	
Τι μπορεί άμεσα να κάνει ο νοσηλευτής αν ένα παιδί έχει σπασμούς >10 λεπτά	Λάθος απάντηση	23	67,6	127	59,6	0,374
	Σωστή απάντηση	11	32,4	86	40,4	
Κατά τη διάρκεια των κρίσεων τοποθετούμε ένα στοματοφαρυγγικό αεραγωγό για να αποφύγουμε την αναστροφή στης γλώσσας.	Λάθος απάντηση	24	70,6	144	67,6	0,729
	Σωστή απάντηση	10	29,4	69	32,4	
Στο σχολείο που εργάζεσθε μεριμνάτε για την πρόληψη ατυχημάτων των επιληπτικών παιδιών	Όχι	19	55,9	100	46,9	0,333
	Ναι	15	44,1	113	53,1	
Οι μαθητές του σχολείου σας που πάσχουν από επιληψία συμμετέχουν πάντα στις δραστηριότητες που προγραμματίζετε	Σχεδόν πάντα	25	75,8	112	52,6	0,013
	Ποτέ έως συχνά	8	24,2	101	47,4	
Πιστεύετε ότι το επιληπτικό παιδί παρουσιάζει προβλήματα συμπεριφοράς εξαιτίας της νόσου;	Λάθος απάντηση	12	36,4	74	34,7	0,856
	Σωστή απάντηση	21	63,6	139	65,3	
Πιστεύετε ότι η ποιότητα ζωής του παιδιού με επιληψία μπορεί να βελτιωθεί;	Όχι	1	2,9	3	1,4	0,245*
	Ναι	31	91,2	179	84,0	
	Δεν γνωρίζω	2	5,9	31	14,6	

*Fisher's exact test

Αποτελέσματα πολλαπλής λογαριθμιστικής παλινδρόμησης με εξαρτημένη μεταβλητή την ύπαρξη ατυχημάτων για τους νοσηλευτές.

	OR (95% ΔΕ)	P
Βαθμολογία γνώσης	1,16 (1,08 - 1,25)	<0,001

- Μόνο η βαθμολογία γνώσεων βρέθηκε να σχετίζεται ανεξάρτητα και να προβλέπει την ύπαρξη ατυχημάτων.
- Όσο αυξάνεται η βαθμολογία γνώσης τόσο αυξάνεται η πιθανότητα ύπαρξης ατυχήματος.

Αποτελέσματα πολλαπλής λογαριθμιστικής παλινδρόμησης με εξαρτημένη μεταβλητή την μέριμνα για τα ατυχήματα.

		OR (95% ΔΕ)	P
Βαθμολογία γνώσης		1,21 (1,12 - 1,31)	<0,001
Οι μαθητές του σχολείου σας που πάσχουν από επιληψία συμμετέχουν πάντα στις δραστηριότητες που προγραμματίζετε	Σχεδόν πάντα	1,00*	
	Ποτέ		
	έως συχνά	0,52 (0,32 - 0,85)	0,009

*δηλώνει κατηγορία αναφοράς

- Όσο αυξάνεται η βαθμολογία γνώσης τόσο αυξάνεται η μέριμνα για τα ατυχήματα από επιληψία.
- Στα σχολεία όπου οι επιληπτικοί μαθητές συμμετέχουν ποτέ έως συχνά σε σχολικές δραστηριότητες είχαν κατά 48% μικρότερη πιθανότητα να μεριμνούν για τα ατυχήματα σε σύγκριση με εκείνα όπου οι επιληπτικοί μαθητές συμμετέχουν σχεδόν πάντα σε σχολικές δραστηριότητες.

Αποτελέσματα Εκπαιδευτικών

Δημογραφικά δεδομένα		N	%
Φύλο	Άνδρες	531	38,0
	Γυναίκες	868	62,0
Ηλικία	<=30	151	10,8
	31-40	442	31,6
	41-50	599	42,8
	51-60	200	14,3
	>60	7	0,5
Εκπαίδευση	ΠΕ	1195	85,4
	ΤΕ	204	14,6
Μάστερ	Ναι	94	6,7
Διδακτορικό	Ναι	8	0,6
Άλλες σπουδές ή εξειδικεύσεις	Ναι	86	6,1
Τύπος σχολικής μονάδας	Κλασική παιδεία	680	48,6
	ΣΜΕΑ	719	51,4
Καθηγητές (κλασσικής)	Καθηγητές τεχνικών σχολείων	325	23,2
	Δάσκαλοι δημοτικών σχολείων	355	25,4
Καθηγητές (ΣΜΕΑ)	Δάσκαλοι ΣΜΕΑ	516	71,8
	Ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό	98	13,6
	Καθηγητές που εργάζονται στην Ε.Α.	105	14,6

- ❑ Το 20,4% των εκπαιδευτικών απάντησε σωστά στην ερώτηση για τη συχνότητα της επιληψίας.
- ❑ Το 0,4% των ερωτηθέντων προσδιόρισε όλους τους παράγοντες που μπορεί να ευνοούν την εμφάνιση κρίσεων.
- ❑ Το 20,7% των νοσηλευτών αναγνώρισε όλες τις πιθανές εκδηλώσεις μιας επιληπτικής κρίσης.
- ❑ Το 23,5% γνωρίζει ότι το Status Epilepticus μπορεί να οδηγήσει σε θάνατο και το 33,5% σε μη αναστρέψιμες βλάβες του Ν.Σ.
- ❑ Το 6,9% γνώριζε ότι η αντιεπιληπτική φαρμακευτική αγωγή μπορεί να ευθύνεται για δυσπλασίες νεογνών.
- ❑ Το 56,7% γνώριζε ποιος είναι ο στόχος σε μια μικρή επιληπτική κρίση.

Οι γνώσεις των εκπαιδευτικών σε σχέση με τις επιληπτικές κρίσεις	Σωστό	Λάθος	Δεν γνωρίζω	Σωστή απάντηση
	N(%)	N(%)	N(%)	N(%)
Όσο νωρίτερα αντιμετωπίζονται οι σπασμοί τόσο καλύτερα ελέγχονται.	942 (67,3)	102 (7,3)	355 (25,4)	942 (67,3)
Η επιληψία σχετίζεται με ψυχικές παθήσεις και νοητική στέρηση.	161 (11,5)	931 (66,5)	307 (21,9)	931 (66,5)
Ένας μεγάλος αριθμός κρίσεων μπορεί να συνοδεύεται από διαταραχή πολλών σωματικών, νοητικών ή ψυχικών λειτουργιών.	887 (63,4)	127 (9,1)	385 (27,5)	887 (63,4)
Κατά τη διάρκεια των κρίσεων τοποθετούμε ένα στοματοφαρυγγικό αεραγωγό για να αποφύγουμε την αναστροφή στην γλώσσα.	856 (61,2)	162 (11,6)	381 (27,2)	162 (11,6)
Τις κρίσεις αφαίρεσης μπορεί να ακολουθήσει ένα μεγάλο επεισόδιο σπασμών.	274 (19,6)	274 (19,6)	851 (60,8)	274 (19,6)
Όταν η θεραπευτική αγωγή κρίνεται αναποτελεσματική δοκιμάζουμε το συνδυασμό δύο ή περισσότερων φαρμάκων.	973 (69,5)	34 (2,4)	392 (28)	973 (69,5)
Το επιληπτικό παιδί δεν παθαίνει συχνότερα ατυχήματα από άλλους συμμαθητές του.	412 (29,4)	693 (49,5)	294 (21)	693 (49,5)
Τα ατυχήματα που προκαλούνται μπορεί να οφείλονται σε παρενέργειες της αντιεπ. αγωγής.	125 (8,9)	565 (40,4)	709 (50,7)	125 (8,9)

Ο βαθμός ευκολίας αντιμετώπισης 4 χρόνιων νοσημάτων.

Εκπαιδευτικοί

Θα προτιμούσατε να αντιμετωπίσετε ένα παιδί με:	Μέση τιμή	SD
Άσθμα	1,8	0,9
Σακχαρώδη διαβήτη	1,9	0,9
Καρκίνος	3,0	1,1
Επιληψία	3,3	0,8

Νοσηλεύτές

Θα προτιμούσατε να αντιμετωπίσετε ένα παιδί με:	Μέση τιμή	SD
Σακχαρώδη διαβήτη	1,8	0,9
Άσθμα	2,0	1,0
Επιληψία	2,8	0,8
Καρκίνος	3,4	0,9

Πληροφορίες για τα ατυχήματα από επιληψία.

		N	%
Έχουν συμβεί ατυχήματα από επιληψία στο σχολείο σας	Όχι	941	67,8
	Ναι	447	32,2
Εάν ναι, με τι συχνότητα κατά μέσο όρο το χρόνο συμβαίνουν; (αριθμός ανά σχολικό έτος), διάμεσος (ενδ. εύρος)		1 (1 , 2)**	
Θεωρείτε ότι είστε σε θέση να λάβετε τα απαραίτητα μέτρα ώστε να μην τραυματιστεί το παιδί κατά τη διάρκεια μιας κρίσης	Όχι	1013	72,5
	Ναι	219	15,7
	Δεν γνωρίζω	166	11,9

**το 14,6% των συμμετεχόντων δεν γνώριζαν

✎ Το 20,8% των εκπαιδευτικών απάντησε σωστά ότι κατά τη διάρκεια κρίσεων μπορεί να συμβεί ατύχημα εξαιτίας πτώσης, αντικειμένου που θα βάλουμε στο στόμα του παιδιού, εγκαύματος, πνιγμού ή τραυματισμού από αιχμηρά αντικείμενα.

✎ Το 22% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι τα άτομα με επιληψία δε θα έπρεπε να εργάζονται ως εκπαιδευτικοί και νοσηλευτές.

✎ Το 29,4% θα διαφωνούσε με το ενδεχόμενο του γάμου συγγενικού τους προσώπου με άτομο που πάσχει από επιληψία.

✎ Το 56,9% των συμμετεχόντων γνωρίζουν ότι το επιληπτικό παιδί μπορεί να συμμετάσχει με ασφάλεια σε όλες τις σχολικές δραστηριότητες και κοινωνικές εκδηλώσεις όταν πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις.

✎ Το 48,5% των συμμετεχόντων γνωρίζει ότι επιληπτικό παιδί παρουσιάζει θλίψη ή φόβο εξαιτίας της νόσου.

Ποιότητα ζωής		N	%
Πιστεύετε ότι η ποιότητα ζωής του παιδιού με επιληψία μπορεί να βελτιωθεί	Όχι	41	2,9
	Ναι	896	64,0
	Δεν γνωρίζω	462	33,0
Η ποιότητα ζωής του παιδιού με επιληψία μπορεί να βελτιωθεί	Εκπαίδευση – Ενημέρωση	580	64,6
	Ασφαλές και υποστηρικτικό περιβάλλον	210	23,4
	Φροντίδα από επαγγελματίες υγείας (Σχολικό Νοσηλευτή κ.α.)	189	21,1

Δια Βίου Μάθηση

- Η συντριπτική πλειοψηφία πιστεύει ότι έχει κενά γνώσεων σε σχέση με τις επείγουσες καταστάσεις (97,5%) και θεωρεί αναγκαίο το σχεδιασμό επιμορφωτικών προγραμμάτων από επιστήμονες υγείας (99,1%).

Σχολικός Νοσηλευτής

- Απαραίτητη κρίνεται η παρουσία νοσηλευτή στο σχολείο από το 97% των ερωτηθέντων.
- 1 στους 3 εκπαιδευτικούς αναφέρει ότι δεν ενημερώνεται ικανοποιητικά από το νοσηλευτή εξαιτίας της έλλειψης χρόνου.

Συσχέτιση γνώσεων για την επιληψία με τα είδη εκπαιδευτικών

- ✎ Σε κάποιες ερωτήσεις, τα ποσοστά σωστών απαντήσεων ήταν σημαντικά υψηλότερα στους καθηγητές ΕΠΑΛ από το αντίστοιχο των εκπαιδευτικών δημοτικών σχολείων κλασσικής παιδείας.
- ✎ Παρόμοια, τα ποσοστά σωστών απαντήσεων ήταν σημαντικά υψηλότερα στους εκπαιδευτικούς ΣΜΕΑ από τους εκπαιδευτικούς δημοτικών σχολείων κλασσικής παιδείας.
- ✎ Συγκρίνοντας τους εκπαιδευτικούς ΕΠΑΛ με τους εκπαιδευτικούς ΣΜΕΑ ως προς τις γνώσεις προκύπτει ότι οι εκπαιδευτικοί ΣΜΕΑ έδωσαν υψηλότερο ποσοστό σωστών απαντήσεων σε ορισμένες περιπτώσεις.

Συσχέτιση γνώσεων με την ύπαρξη ατυχημάτων		Έχουν συμβεί ατυχήματα από 'Ε' στο σχολείο σας				P x² test
		Όχι		Ναι		
		N	%	N	%	
Η ιδιοπαθής επιληψία συνήθως εμφανίζεται σε ηλικία	Λάθος	573	60,9	225	50,3	<0,001
	Σωστό	368	39.1	222	49.7	
Το status epilepticus οδηγεί σε	Λάθος	939	99,8	442	98,9	0,039*
	Σωστό	2	0.2	5	1.1	
Ποιός είναι ο στόχος σε μια μικρή επιληπτική κρίση	Λάθος	424	45,1	175	39,1	0,038
	Σωστό	517	54.9	272	60.9	
Κατά τη διάρκεια μιας κρίσης μπορεί να συμβεί ατύχημα εξαιτίας	Λάθος	765	81,3	334	74,7	0,005
	Σωστό	176	18.7	113	25.3	
Τοποθετούμε το παιδί σε πλάγια ή ημιπρηνή θέση για να διατηρηθούν ανοικτοί οι αεροφόροι οδοί.	Λάθος	272	28,9	83	18,6	<0,001
	Σωστό	669	71.1	364	81.4	
Ένας μεγάλος αριθμός κρίσεων μπορεί να συνοδεύεται από διαταραχή πολλών σωματικών, νοητικών ή ψυχικών λειτουργιών.	Λάθος	375	39,9	132	29,5	<0,001
	Σωστό	566	60.1	315	70.5	
Κατά τη διάρκεια των κρίσεων τοποθετούμε ένα στοματοφαρυγγικό αεραγωγό για να αποφύγουμε την αναστροφή στην γλώσσας.	Λάθος	848	90,1	381	85,2	0,008
	Σωστό	93	9.9	66	14.8	
Το επιληπτικό παιδί δεν παθαίνει συχνότερα ατυχήματα από άλλους συμμαθητές του.	Λάθος	496	52,7	201	45,0	0,007
	Σωστό	445	47.3	246	55.0	

*Fisher's exact test

Συσχέτιση της βαθμολογίας γνώσεων των εκπαιδευτικών με την ύπαρξη ατυχημάτων από επιληψία στο σχολείο και την ικανότητα να τα προλαμβάνουν.

		Βαθμολογία γνώσεων		p
		Διάμεσος	Ενδ. εύρος	Mann-Whitney
Έχουν συμβεί ατυχήματα από επιληψία στο σχολείο σας	Όχι	11,0	(9 ,13)	<0,001
	Ναι	12,0	(10 ,14)	
Θεωρείτε ότι είστε σε θέση να λάβετε τα απαραίτητα μέτρα ώστε να μην τραυματιστεί το παιδί κατά τη διάρκεια μιας κρίσης	Όχι	11,0	(9 ,13)	0,043*
	Ναι	12,0	(10 ,14)	
	Δεν γνωρίζω	11,0	(9 ,13)	

*Kruskal-Wallis test

Αποτελέσματα πολλαπλής λογαριθμιστικής παλινδρόμησης με εξαρτημένη μεταβλητή την ύπαρξη ατυχημάτων για τους εκπαιδευτικούς.

		OR (95% ΔΕ)	P
Βαθμολογία γνώσης		1,12 (1,08 - 1,17)	<0,001
Ηλικία	<=40	1,00*	
	41-50	1,38 (1,07 - 1,78)	0,013
	>50	2,19 (1,56 - 3,07)	<0,001

- Η ηλικία των εκπαιδευτικών και η βαθμολογία γνώσης τους σχετίζονται ανεξάρτητα και προβλέπουν την ύπαρξη ατυχημάτων.

Αποτελέσματα πολλαπλής λογαριθμιστικής παλινδρόμησης με εξαρτημένη μεταβλητή την ικανότητα των εκπαιδευτικών να προλαμβάνουν τα ατυχήματα.

		OR (95% ΔΕ)	P
Βαθμολογία γνώσης		1,08 (1,03 - 1,14)	0,003
Εκπαίδευση	ΤΕ	1,00*	
	ΠΕ	1,9 (1,3 - 2,76)	0,001

- Όσο αυξάνεται η βαθμολογία γνώσης τόσο αυξάνεται και η ετοιμότητα των εκπαιδευτικών να λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να μη τραυματιστεί το παιδί κατά τη διάρκεια 1 κρίσης.
- Οι εκπαιδευτικοί Π.Ε. είχαν 90% μεγαλύτερη πιθανότητα να είναι σε θέση να λάβουν μέτρα συγκριτικά με εκπαιδευτικούς Τ.Ε.

Συμπεράσματα - Προτάσεις

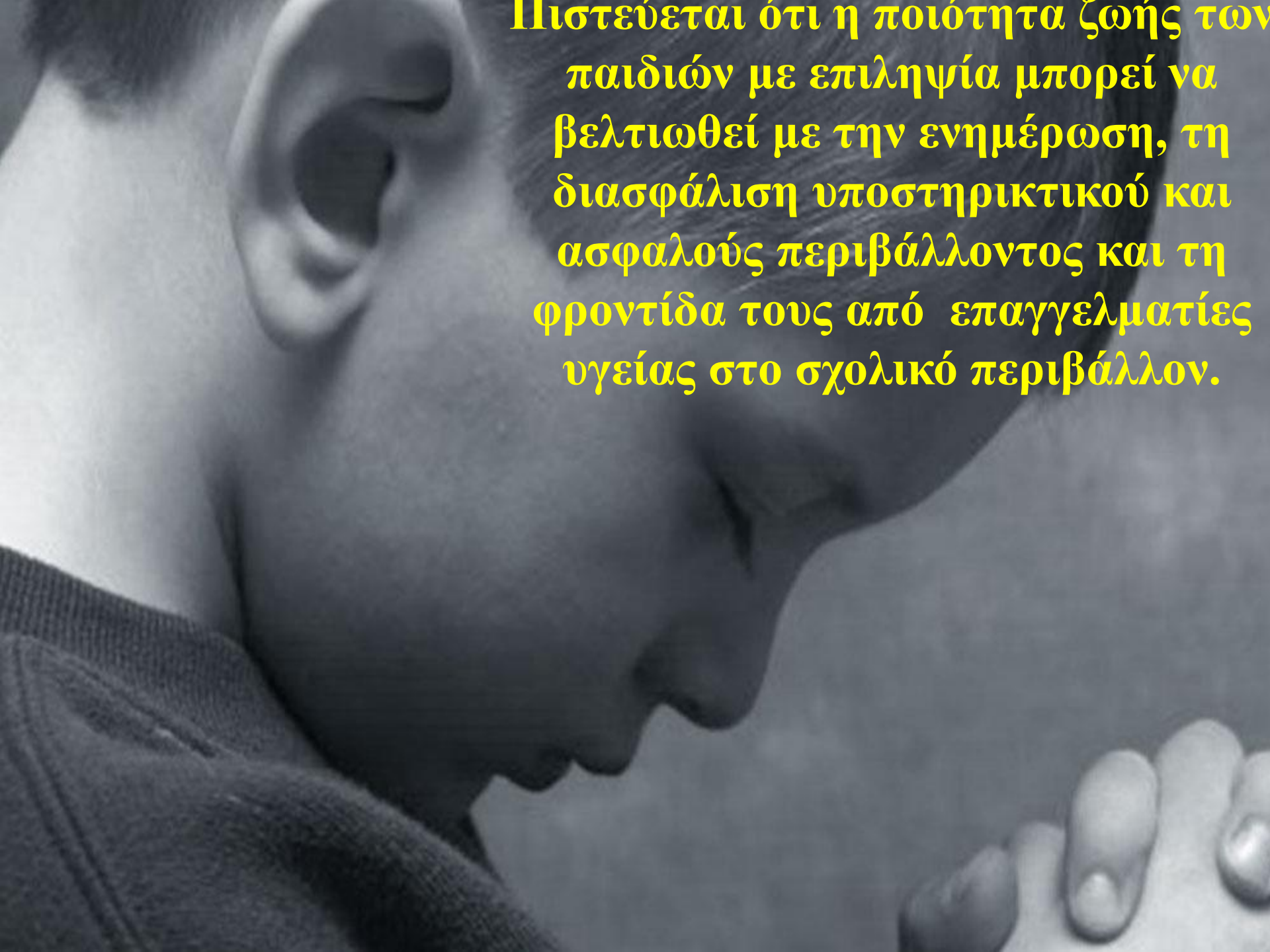
Νοσηλευτές

- ✓ Υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης των γνώσεών τους.
- ✓ Οι στάσεις των νοσηλευτών ως προς το θέμα του γάμου ήταν αρνητικές.
- ✓ Όσο αυξάνει η βαθμολογία γνώσης τόσο αυξάνεται η πιθανότητα για την ύπαρξη ατυχημάτων εξαιτίας της επιληψίας αλλά και η μέριμνα για την πρόληψή τους.
- ✓ Υπερτονίζεται η ανάγκη για την υλοποίηση επιμορφωτικών προγραμμάτων για σχολικούς νοσηλευτές.
- ✓ Στα σχολεία φοιτούν πολλά παιδιά με αυξημένες ανάγκες σε φροντίδα υγείας και ο μικρός αριθμός σχολικών νοσηλευτών δημιουργεί πολλές ανισότητες.

Συμπεράσματα - Προτάσεις

Εκπαιδευτικοί

- ✓ Η επιληψία είναι το πιο δύσκολο χρόνιο νόσημα που αντιμετωπίζουν στις αίθουσες διδασκαλίας.
- ✓ Σε περίπτωση επιληπτικής κρίσης είναι πιθανή η χρήση ακατάλληλων χειρισμών ή η μη εμπλοκή τους.
- ✓ Εξέφρασαν περισσότερες αρνητικές αντιλήψεις από τους νοσηλευτές.
- ✓ Η ηλικία και η βαθμολογία γνώσης προβλέπουν την ύπαρξη ατυχημάτων.
- ✓ Η βαθμολογία γνώσης και η εκπαίδευση προβλέπουν την ικανότητα να λαμβάνουν μέτρα για την προστασία των μαθητών.
- ✓ Επιθυμούν να επιμορφωθούν σε θέματα υγείας.
- ✓ Θεωρούν απαραίτητη την παρουσία σχολικού νοσηλευτή.

Πιστεύεται ότι η ποιότητα ζωής των παιδιών με επιληψία μπορεί να βελτιωθεί με την ενημέρωση, τη διασφάλιση υποστηρικτικού και ασφαλούς περιβάλλοντος και τη φροντίδα τους από επαγγελματίες υγείας στο σχολικό περιβάλλον.

